

глибинних детермінант виникнення негативних емоційних станів спортсменів. Глибинно-психологічна робота здійснювалась за допомогою використання неавторських малюнків. Фрагменти картин наповнюються індивідуальним змістом, що обов'язково об'єктивується в психокорекційному діалозі. Точність діагностики психолога сприяє виявленню системних характеристик несвідомого. Робота з неавторськими малюнками дозволяє прояснити базальні тенденції психіки. Психодинамічна робота з неавторським малюнком спирається на феноменологію сприйняття зображення протагоністом. Допускається уявна зміна зображень картини, динамізація образів. Протагоністу пропонується обрати „активні” фрагменти картини, втілитися в емоційно близький образ та вербалізувати власні почуття. Протагоніст визначає сюжет в контексті власних емоційних станів. Використання камінців у психокорекційному процесі за методом АСПН передбачав різні варіації: представлення себе в групі, асоціювання членів групи з тим чи іншим камінчиком, з аргументацією свого вибору. Обрані камінці можуть асоціюватися з певними емоційними станами, означати певні події, взаємини з оточуючими. Під час психоаналізу звертається увага на просторові характеристики композиції, індивідуальні асоціації, підбрану протагоністом кольорову гаму камінців, форму, розташування, емоційні переживання, просторово-часові співвідношення в композиції. Все це враховується в процесі психоаналітичної інтерпретації.

Висновки. Проведене дослідження показало, що метод АСПН дозволяє нівелювати деструктивні вияви суб'єкта, розкрити його творчий потенціал. Робота в психокорекційній групі є ефективним способом подолання внутрішнього дискомфорту, напруження і труднощів у взаєминах з іншими людьми, дозволяє виявляти повторюваність поведінки, яка детермінована несвідомою сферою. Корекція засобами АСПН сприяє особистісному вдосконаленню, формуванню комунікативних здібностей, підвищенню адаптивності до професійної діяльності. Психологічна сумісність взаємодіючих партнерів у спільно виконуваній спортивній діяльності виступає важливим фактором, що обумовлює міжособистісні взаємини спортсменів, і проявляється у оптимізації ігрової взаємодії, стабільності їх виконання, швидкості оволодіння новими вправами, підвищенні результативності змагальної діяльності команди.

Література:

1. Яценко Т.С. Психологічні викривлення у контексті цілісного розуміння психіки / Т.С. яценко, Б.Б. Іваненко, Т.В. Горобець, Н.В. Дмитерко // Проблеми загальної та педагогічної психології: Зб. наук. Праць інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К., 2004. – Т. 6. – Вип. 7. – С. 376 - 384.
2. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – Зб. статей. – Ялта: РВВ КГУ, 2009. – Вип. 21. – Ч. 2. – С. 73.

Корнієнко С. О., Зоз О. П., Матієнко-Купріянов В. І. (Україна)

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Культура, як відомо, виступає загальним способом людського буття у світі, особливим, людським рівнем пристосування до нього, порядком знаходження у ньому особистості як самостійного і незалежного буття. Розвиток свідомості дає людині можливість сприймати себе як деякий об'єкт, тобто, усвідомлювати свою особистість, свій внутрішній світ, у зв'язку з нацією, державою, людством як

планетарним явищем. Отже, культура, ставши новим рівнем взаємодії особистості з дійсністю, робить ці відносини двобічними, оскільки дозволяє людині не тільки сприймати світ та реагувати на нього, але й формувати, контролювати ці відносини і керувати ними.

З одного боку, людина унікальна і неповторна у своєму культурному прояві, з іншого боку, саме культура виробляє механізми соціалізації особистості, яка через культуру, через мову виявляється зв'язаною із суспільством і відчуває себе такою, що належить людству. Культура виступає фундаментальним поняттям, що лежить в основі розуміння феномена особистості, її буття, сутності, природи і що дозволяє описати їх у людській специфіці. Поняття культури – це константа, тому що, незалежно від конкретних, просторово-тимчасових розбіжностей різних культур, культурних проявів і способів висловлювання їхніх форм, зміст культури як людського феномену залишається за формами майже незмінним, у цілому тотожним собі. Розвиток змісту культури дуже повільно змінює форми матеріальної і духовної культури. Розуміння культури охоплює характеристику і стан свідомості особистості, рівень інтелектуального розвитку всього людства, сукупність художньо-творчої діяльності суспільства і його спосіб життя – як матеріальний, так і духовний. Культура виступає, при цьому, також і як деякий необхідний стандарт розвитку.

Людина в рівній мірі як створює культуру, так і використовує – тож, у цьому сенсі, є заручником власної діяльності. Цей постулат однаково прийнятний до матеріальної, духовної та фізичної культури. Фізична культура – специфічна сфера загальної культури людства, яка має за мету окультурення тілесності та її соціологізація, тож на кожному історичному етапі вона свідчить щодо частки наявності біологічного матеріалу у соціально-психологічній константі людини. Тож у темпоральному вимірі фізична культура пов'язана з тенденціями розвитку матеріальної та духовної культури, хоч і характеризується відносною самостійністю.

Сутність людини, як особистості, яка створює та використовує культуру, є індивідуальна діяльність, що зумовлює перспективи (негативні чи позитивні) власного розвитку. У цьому сенсі фізичне виховання учнівської молоді, як чинника фізичної культури неможливе без урахування зазначених філософсько-антропологічних передумов.

Коробейников Г. В., Коробейникова Л. Г., Мищенко В. С. (Україна)

СВЯЗЬ МЕЖДУ СЕНСОМОТОРНЫМ РЕАГИРОВАНИЕМ И СТРЕССОУСТОЙЧИВОСТЬЮ У ЭЛИТНЫХ СПОРТСМЕНОВ

Толерантность к стрессу является важным свойством спортсмена. Особенно это качество проявляется в условиях психоэмоциональных нагрузок, связанных с соревновательной деятельностью. Стрессоустойчивость (или толерантность к стрессу) связана с целым комплексом приспособительных реакций организма спортсмена, направленных на преодоление негативных последствий воздействия внешних раздражителей психосоматического напряжения.

Целью работы было изучение особенностей сенсомоторного реагирования у элитных борцов с различным уровнем стрессоустойчивости.